IX kadencja

# KANCELARIA SEJMU
# Biuro Komisji Sejmowych

## PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **Komisji Kultury Fizycznej, Sportu i Turystyki**
**(nr 63)**
z dnia 24 czerwca 2021 r.

# Pełny zapis przebiegu posiedzenia

# Komisji Kultury Fizycznej, Sportu i Turystyki (nr 63)

24 czerwca 2021 r.

Komisja Kultury Fizycznej, Sportu i Turystyki, obradująca pod przewodnictwem posła **Mieczysława Baszki (PiS)**, zastępcy przewodniczącego Komisji, rozpatrzyła:

**– informację na temat obecnego stanu i perspektyw rozwoju gier liczbowych w Polsce.**

W posiedzeniu udział wzięli: **Maciej Małecki** sekretarz stanu w Ministerstwie Aktywów Państwowych wraz ze współpracownikami, **Robert Wydra** zastępca dyrektora Departamentu Podatków Sektorowych, Lokalnych oraz Podatku od Gier w Ministerstwie Finansów wraz ze współpracownikami, **Monika Jakóbczyk** zastępca dyrektora Departamentu Finansowego w Ministerstwie Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu, **Andrzej Sowiński** doradca ekonomiczny w Najwyższej Izbie Kontroli, **Olgierd Cieślik** prezes Totalizatora Sportowego spółka z o.o.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Krzysztof Majer**, **Mariusz Pawełczyk** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

**Przewodniczący poseł Mieczysław Baszko (PiS):**

Dzień dobry. Witam serdecznie. Otwieram posiedzenie Komisji Kultury Fizycznej, Sportu i Turystyki. Witam państwa posłów i zaproszonych gości. Informuję, że dzisiejsze posiedzenie zostało zwołane przez marszałka Sejmu na podstawie art. 198 ust. 2 regulaminu Sejmu i prowadzone będzie z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej umożliwiających porozumiewanie się na odległość. Posłom uczestniczącym zdalnie przypominam, że przed posiedzeniem otrzymaliście państwo instrukcje w sprawie zgłaszania się do dyskusji i zabierania głosu w trakcie posiedzenia. Jednocześnie informuję, że posłowie członkowie Komisji obecni na sali obrad głosują przy użyciu urządzenia do głosowania za pomocą legitymacji poselskiej. Wówczas nie używają tabletów i nie logują się w systemie komunikacji elektronicznej.

W celu stwierdzenia kworum przeprowadzone zostanie teraz głosowanie. Proszę państwa posłów obecnych na sali o zagłosowanie za pomocą legitymacji, a posłów uczestniczących zdalnie o zalogowanie się do aplikacji i w głosowaniu naciśnięcie przycisku w celu potwierdzenia obecności na posiedzeniu. Przystępujemy do głosowania. Tradycyjnie poczekamy, aby wszyscy mogli oddać głos w ramach głosowania sprawdzającego kworum w późniejszym terminie.

Na dzisiejszym posiedzeniu Komisji Kultury Fizycznej, Sportu i Turystyki obecni są – witam ich serdecznie w imieniu Komisji – pan sekretarz stanu w Ministerstwie Aktywów Państwowych Maciej Małecki.

**Sekretarz stanu w Ministerstwie Aktywów Państwowych Maciej Małecki:**

Dzień dobry. Witam państwa serdecznie.

**Przewodniczący poseł Mieczysław Baszko (PiS):**

Witam serdecznie prezesa Totalizatora Sportowego spółka z o.o. pana Olgierda Cieślika.

**Prezes Totalizatora Sportowego spółka z o.o. Olgierd Cieślik:**

Dzień dobry.

**Przewodniczący poseł Mieczysław Baszko (PiS):**

Witam zastępcę dyrektora Departamentu Podatków Sektorowych, Lokalnych oraz Podatku od Gier w Ministerstwie Finansów pana Roberta Wydrę. Witam serdecznie

panią Monikę Jakóbczyk zastępcę dyrektora Departamentu Finansowego w Ministerstwie Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu.

**Zastępca dyrektora Departamentu Finansowego w Ministerstwie Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu Monika Jakóbczyk:**

Dzień dobry.

**Przewodniczący poseł Mieczysław Baszko (PiS):**

Witam pozostałych gości. Porządek dzienny posiedzenia Komisji przewiduje rozpatrzenie informacji na temat obecnego stanu i perspektyw rozwoju gier liczbowych w Polsce. Posłowie otrzymali porządek obrad. Proponuję następujący sposób procedowania w sprawie informacji: informacja przedstawiciela ministra aktywów państwowych, informacja przedstawiciela Totalizatora Sportowego, dyskusja, odpowiedzi zaproszonych gości na pytania i końcowe wystąpienia. Czy są uwagi? Nie ma.

Proszę przedstawiciela resortu aktywów państwowych o wystąpienie w rozpatrywanym zakresie i o informację.

**Sekretarz stanu w MAP Maciej Małecki:**

Dziękuję. Szanowny panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, dodam jeszcze że z nami w Ministerstwie Aktywów Państwowych jest pani dyrektor Katarzyna Lewandowska, prowadząca departament, który zajmuje się totalizatorem i pan Maciej Matuszewski – dyrektor strategii totalizatora. Zaczniemy od przedstawienia informacji. Zacznę ja, jak wskazał pan przewodniczący, a potem poproszę pana przewodniczącego o udzielenie głosu panu prezesowi. Oczywiście jesteśmy otwarci na pytania. Mam prośbę. Ze względu na to, że nakładają się obowiązki, gdybyśmy musieli na jakiś czas opuścić posiedzenie, gdyby się przedłużała, są z nami państwo dyrektorzy i są do państwa dyspozycji.

Totalizator Sportowy spółka z o.o. to jednoosobowa spółka, w której wszystkie udziały posiada Skarb Państwa. Totalizator prowadzi działalność związaną z grami losowymi, zakładami wzajemnymi. Skala działalności spółki obejmuje wiele kanałów sprzedaży, poczynając od 18 500 kolektur fizycznych, przez sieć ponad 600 salonów gier na automatach, po stronę internetową i aplikacje mobilne Lotto oraz jedyne w Polsce legalne kasyno internetowe.

Kluczowy akt prawny, który determinuje działalność spółki to ustawa z 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych. Ta ustawa została znowelizowana w roku 2017, a ta nowelizacja miała na celu ograniczenie szarej strefy na rynku gier hazardowych oraz zwiększenie bezpieczeństwa graczy. Jeśli spojrzy się na wyniki totalizatora od tamtego czasu, widać że ustawa przyniosła bardzo dobry efekt. Zakres wprowadzonych zmian umożliwił spółce uruchomienie gry multijurysdykcyjnej Eurojackpot. Jednocześnie totalizator został przez regulatora wyznaczony do wykonania monopolu państwa w zakresie prowadzenia gier na automatach poza kasynem gry oraz urządzania gier hazardowych przez internet, z wyjątkiem zakładów wzajemnych i loterii promocyjnych. Zmiany w przepisach umożliwiły również sprzedaż gier liczbowych i loterii pieniężnych w internecie. Platforma iLotto została uruchomiona w listopadzie roku 2018. Zmiana ustawy o grach hazardowych wpłynęła na cały rynek hazardu w Polsce, również na funkcjonowanie totalizatora. Największym beneficjentem powyższych przepisów jest Skarb Państwa, z uwagi na wzrost wpływów do budżetu, jak również na wprowadzenie regulacji, które ograniczały szarą strefę w tym segmencie rynku. Przed wejściem w życie nowych przepisów 90% polskiego rynku zakładów wzajemnych online było w ręku zagranicznych operatorów. Ci operatorzy nie płacili podatków w Polsce. Łącznie wpływy do budżetu państwa wygenerowane przez Totalizator Sportowy w roku 2020 z tytułu podatku od gier oraz dopłat na fundusze celowe wyniosły ponad 2,2 mld zł i były wyższe wobec roku 2019 o ponad 100 000 tys zł. To były kwoty 1103 tys. zł dopłat na sport i kulturę oraz 1140 mln zł podatku od gier.

Rok 2020 był dla spółki okresem rekordowym, w którym przychody sięgnęły 15 400 000 tys zł i to był wzrost o 55% w stosunku do roku 2019, gdy te przychody wynosiły 9 900 000 tys. zł. Co się złożyło na ten wzrost? Przede wszystkim intensywny rozwój gier slotowych – Total Cassino, salony gier na automatach i zwiększenie sprzedaży gier liczbowych i loterii pieniężnych i Lotto. Dzięki prowadzonym akcjom marketingo-

wym i wspierającym sprzedaż gier liczbowych i loterii pieniężnych została utrzymana na porównywalnym poziomie w stosunku do roku 2019, mimo pandemii koronawirusa.

Wspominając pandemię COVID-19 trzeba wyrazić słowa podziękowania dla wszystkich pracowników totalizatora, jego zarządu, za to że w walce o życie i zdrowie Polaków stanęli w pierwszym szeregu tych, którzy wspierali wszystkie służby chroniące nas przed pandemią koronawirusa. To nie tylko kwota 25 000 tys. zł, jaką totalizator przekazał na walkę z COVID, ale też 90 samochodów, jakie przekazał dla służb walczących z koronawirusem. To jest zobowiązanie totalizatora, że 10% przychodów ze sprzedaży w iLotto trafia na walkę z pandemią w Polsce. To było też wiele innych działań o mniejszym zakresie, ale szczególnie w tych najtrudniejszych momentach niezwykle ważnych, jak np. wsparcie infolinii dla pacjentów w szczytowym okresie pandemii koronawirusa przez pracowników totalizatora czy wybudowanie szpitala tymczasowego w Radomiu. Do budowy szpitali tymczasowych spółki Skarbu Państwa zostały zobowiązane decyzją premiera Mateusza Morawieckiego. Totalizator odpowiadał za szpital w Radomiu. Jak życie pokazało, ta decyzja była bardzo mocną inwestycją w ochronę życia i zdrowia Polaków w trzeciej fali pandemii.

Kolejnym ważnym wydarzeniem dla totalizatora było uruchomienie pod koniec roku 2020 własnego systemu centralnego w pierwszych salonach. W roku 2021 planowana jest konwersja systemu zarządzania siecią salonów totalizatora i wprowadzanie nowych rozwiązań technologicznych w tym zakresie. To tyle z mojej strony. Jeśli pan przewodniczący pozwoli, kolejne informacje przedstawiłby pan prezes totalizatora Olgierd Cieślik.

**Przewodniczący poseł Mieczysław Baszko (PiS):**

Dziękuję bardzo panie ministrze. Panie prezesie, proszę przejść do dalszej informacji.

**Prezes TS spółka z o.o. Olgierd Cieślik:**

Wysoka Komisjo, mam gorącą prośbę, czy jest możliwość przekazywania tej informacji wraz z prezentowaniem jej na ekranie dla zobrazowania tego, co chcieliśmy przekazać?

**Przewodniczący poseł Mieczysław Baszko (PiS):**

Jest taka możliwość, otrzymałem taką informację od informatyków.

**Prezes TS spółka z o.o. Olgierd Cieślik:**

Czy mogę prosić o jej wyświetlenie?

**Przewodniczący poseł Mieczysław Baszko (PiS):**

Chwileczkę. My technicznie nie możemy tego zrobić. Z waszej strony musi być wyświetlona prezentacja.

**Prezes TS spółka z o.o. Olgierd Cieślik:**

Czy jest widoczna?

**Przewodniczący poseł Mieczysław Baszko (PiS):**

Dobrze.

**Prezes TS spółka z o.o. Olgierd Cieślik:**

Szanowni państwo, chciałem serdecznie podziękować za zaproszenie na Komisję. Cieszymy się, że możemy troszkę szerzej poopowiadać i przedstawić temat gier liczbowych i loterii pieniężnych w Polsce. W prezentacji przedstawiliśmy historię i rozwój gier liczbowych w Polsce. Chcielibyśmy dodać ten element loterii pieniężnych, który jest ważny z prostego powodu. Jest również objęty tzw. dopłatą, a więc tym, co chyba jest głównym zainteresowaniem szanownej Komisji. Generuje przychody na sport i kulturę w Polsce.

Podam kilka informacji historycznych. W tym roku obchodzimy jubileusz 65-lecia Totalizatora Sportowego. Działamy nieprzerwanie od 1957 r. W pewien sposób być może sami nazywamy się największym mecenasem sportu i kultury w Polsce, ale tylko i wyłącznie ze względu na środki, które rok do roku przekazujemy w formie dopłat na najważniejsze fundusze celowe w Polsce, czyli Fundusz Promocji Kultury oraz Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej. Te dwa są największe i są jeszcze dwa, o których powiem później. To środki, które naprawdę są bardzo duże. W zeszłym roku na sam sport przekazaliśmy 827 000 tys zł. Pan minister wspomniał wcześniej sumę rekordo-

wych dopłat, które przekazaliśmy w zeszłym roku – to 1103 tys. zł. Takimi pieniędzmi zostały zasilone bardzo ważne dziedziny życia społecznego w Polsce i te środki wracają w pewien sposób bezpośrednio do społeczeństwa. Z tych pieniędzy przede wszystkim modernizowana czy też budowana od nowa jest infrastruktura sportowa w Polsce. Stąd również ten tytuł „Wygrywamy Razem”, którym się posługujemy. Ma to dla nas bardzo istotne znaczenie w odbiorze naszych produktów przez naszych klientów. Chcemy przekazać, że to nie są gry hazardowe, ale że jesteśmy w szeroko rozumianej branży rozrywkowej i oprócz rozrywki dodajemy tę wartość bardzo ważną dla społeczeństwa, czyli nawet jeśli nasz klient nie wygrywa bezpośrednio, nie trafia głównej, czy podstawowej wygranej, to wygrywa społeczeństwo, gdyż te środki wracają bezpośrednio do społeczeństwa w formie dopłat.

Mówiąc o historii gier liczbowych w Polsce warto wspomnieć, że data rozpoczęcia naszej działalności to rok 1957. Pozwolę sobie przekazać kilka ciekawostek. W 1973 r. było pierwsze losowanie z udziałem kamer, na żywo. To wtedy była wielka innowacja. Wprowadzono maszynę losującą, tzw. bębnową. Kluczowa gra liczbowa w 1975 r. – Totolotek przyjął nazwę Duży Lotek. Ta nazwa Totolotek jest jeszcze nadal potocznie używana, jeśli chodzi o nasze produkty. Kolejne daty też są wyświetlone i może nie będę ich wszystkich omawiał. Chciałbym wskazać 2008 r., a więc wprowadzenie Keno – pierwszej gry monitorowej. To jest ten rodzaj gier, który obecnie zdecydowanie rośnie, jeśli chodzi o atrakcyjność. To gry szybkie, z szybkim wynikiem. Gra została wprowadzona w 2008 r. i prowadzona jest obecnie – to losowania co 4 minuty, o czym powiem kilka zdań później.

Zakres działalności był szeroko wskazany przez pana ministra. Dla przypomnienia mamy 4 segmenty rynku, w którym operujemy – gry liczbowe, loterie pieniężne, jedyne legalne kasyno internetowe i gry slotowe – tzw. salony gier na automatach. Co ważne, zarówno kasyno internetowe jaki i salony gier na automatach to nowy obszar działalności i konsekwencja nowelizacji ustawy w 2016 r., która weszła w życie w 2017 r. To nowe obszary, które zagospodarujemy. Jak pokazują dane finansowe – z sukcesem. Być może to jeszcze bardzo ważna informacja – wskazanie tego, o czym wcześniej wspominałem, czyli wartości dopłat. Jeśli chodzi o gry liczbowe, na sport trafia 15 groszy z każdej złotówki. Jeśli chodzi o loterie pieniężne, to 6,8 grosza z każdej złotówki. Jeśli nie wygrywam, kupując Lotto, czy loterię pieniężną w formie zdrapki, pieniądze na sport są przekazywane.

Jeśli chodzi o portfolio loteryjne, mamy dwa obszary działalności – produktowy, a więc gry liczbowe i loterie pieniężne, obciążenia fiskalne i dopłaty, o których rozmawiamy w przypadku gier liczbowych – to 25% od stawki, w przypadku loterii pieniężnych to jest 10%. Bardzo ważne jest, aby zaznaczyć tę różnicę, która pojawia się w tych produktach, co jest konsekwencją później naturalnego wzrostu niektórych z nich. Oprócz szerokiego portfolio produktów, które mamy, chciałbym pokazać też najciekawsze produkty z naszej perspektywy. Bardzo dobrze przyjęte w grach liczbowych jest Szybkie 600, gra będąca połączeniem Keno z ekstra pensją. To jest nowy projekt wymyślony przez pracowników Totalizatora Sportowego, wdrożony w ubiegłym roku i bardzo dobrze przyjęty przez naszych klientów. Drugi obszar również bardzo mocno wzrasta, jeśli chodzi o poziom sprzedaży – to Gierki, a więc pewnego rodzaju szybkie gry w formie zdrapek online, dostępnych zarówno przez stronę lotto.pl, jak i aplikacje mobilne.

Dlaczego pokazujemy tę ewolucję? Szanowni państwo, ktoś mógłby powiedzieć, że zdarzeń od 2015 r. jest bardzo mało, ale trzeba powiedzieć, że wypracowanie nowego produktu w naszej działalności wymaga czasu. Oprócz całej analizy rynkowej, sprawdzania bezpieczeństwa, jest też kwestia potwierdzenia tego z naszym regulatorem. Bardzo często jest to dla nas istotny proces. Raz, oprócz atrakcyjności, chcemy zapewnić wysoki poziom bezpieczeństwa i tzw. odpowiedzialnej gry, wprowadzając każdy produkt. Wprowadzenie wymaga czasu. W przeciągu ostatniej połowy dekady tych elementów było bardzo dużo. Istotne jest, to jest również związane z nowelizacją ustawy, która weszła w życie w 2017 r., ekspresowe wprowadzenie nowej gry multijurysdykcyjnej Eurojackpot, z wysokimi wygranymi, od 10 do 90 mln euro. To coś, na co czekali nasi gracze przez wiele lat. Dlaczego ekspresowe? Sześć miesięcy – było to oceniane zarówno przez konsorcjum Eurojackpot, jak i na forum stowarzyszenia European Lotteries. Wszyscy

z niedowierzaniem patrzą na cały proces, jak sprawnie udało się nam te nową grę wprowadzić. Potwierdzeniem tego jest 5–6 lokata wśród loterii, jeśli chodzi o poziom sprzedaży tej gry w Europie. Nasi klienci potwierdzili, że tego oczekiwali i bardzo lubią ten rodzaj rozgrywki.

Chcieliśmy też zaprezentować jak wyglądamy, jeśli chodzi o Europę i szerokie portfolio naszych produktów. Na tle naszych kolegów z European Lotteries jesteśmy jedynym, chyba najbardziej rozwiniętym produktowo podmiotem, który ma gry prawie w każdej kategorii. Warto dodać, że Win for Life to kategoria ekstra pensji, czyli możliwość wygrania 5000. zł co miesiąc przez 20 lat. To dla sprostowania, bo pozostała nam tu nazwa angielska.

Jeśli chodzi o trendy konsumenckie w poszczególnych kategoriach, jest to warte zaznaczenia. Obecnie trend na całym świecie jest taki, aby przechodzić z kumulacyjnych, wysokostawkowych loterii z dużą wygraną, na produkty bardzo szybkie, gdzie wynik mamy tu i teraz. Nie ma oczekiwania na losowania we wtorek, czwartek i sobotę czy jak w Eurojackpot co tydzień w piątek, ale chcemy mieć wynik tu i teraz, i wygrywać. Wiąże się to z rozrywką. Nie jest to tylko kwestia wysokich wygranych, zmiany swojego życia poprzez dodatkowe środki, ale również chęć zabawy i rozrywki. Ta zmiana dotyczy głównie naszych młodszych klientów, oczywiście 18+, ale nadal bardzo młodych, którzy oczekują niecierpliwie na wynik tu i teraz. To też odzwierciedla trendy zmiany przychodów z loterii, gier liczbowych i pieniężnych. Loterie pieniężne od kilku lat mają większą dynamikę wzrostu na poziomie przychodów.

Jeśli chodzi o przedstawienie przychodów z gier liczbowych, chcieliśmy pokazać historię od 2015 r. wraz z perspektywą, o której warto wspomnieć. Uwzględniając trendy pokazujemy prelekcje do 2023 r. Szanowni państwo, rekordowe dopłaty na poziomie 1 103 000 tys. zł w 2020 r. odnotowaliśmy pomimo ciut niższego przychodu – 5 290 000 tys., w stosunku do 5 307 000 tys. zł w 2019 r. To jest właśnie wpływ COVID. Niestety w 2020 r. pandemia dotknęła również nas i nie mogliśmy prowadzić działalności w wielu punktach. Wiele punktów wysoko trafficowych, gdzie jest duży ruch klientów, jak chociażby te znajdujące się w galeriach handlowych, było zamkniętych. Odbiło się to również na naszej sprzedaży, ale na szczęście nie odbiło się na polskim sporcie i kulturze, gdyż zmiana trendu w tym okresie i większe przychody z tytułu gier liczbowych niż loterii spowodowały, że osiągnęliśmy rekordowy poziom dopłat na poziomie 1 103 000 tys. zł. Jeśli chodzi o trendy i średnioroczny wzrost w poszczególnych kanałach, wzrastają sprzedaż i wydatki naszych konsumentów na poziomie 4,5%. To średnioroczny wzrost pomiędzy rokiem 2015 i 2023. Jest on również na zbliżonym poziomie, jeśli chodzi o porównanie 2015 r. do 2020 r. Jeśli chodzi o dopłaty, wzrost jest na poziomie 3,4%. Jeśli chodzi o całą naszą sprzedaż, czyli przychody, jest na poziomie 4,7%.

Jeśli chodzi o strukturę przychodów bez dopłat z gier liczbowych, chcieliśmy zaprezentować ten trend wzrastający, jeśli chodzi o loterie pieniężne. Da się go zauważyć zwłaszcza na poziomie skokowym 2018–2019. Jest tam 150 mln wyższa sprzedaż, bardzo dynamiczny wzrost rok do roku, jeśli chodzi o loterie pieniężne. Rok 2020 obejmuje wspomniany spadek, z uwagi na brak fizycznej możliwości zakupu zdrapek, poprzez zamknięte punkty sprzedaży. Spowodowało to naturalny spadek.

Myślę, że to interesuje szanowną Komisję najbardziej – poziom dopłat generowanych przez Totalizator Sportowy. Wspomniane rekordowe 1 103 000 tys zł w 2020 r. W 2021 r. planujemy wygenerować 1 040 000 tys. zł. Podział tych dopłat na poszczególne fundusze: Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej na poziomie 75% – w 2020 r. to było 827 000 tys. zł, Fundusz Promocji Kultury 220 mln zł, Fundusz Rozwiązywania Problemów Hazardowych 11 mln zł i Fundusz Wspierania Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego 44 mln zł. Warto zaznaczyć, że na przełomie 2016 i 2017 roku odnotowaliśmy spadek. To wynik nowelizacji ustawy. Wcześniej FRKF miał 77% dopłat i te 2% zostało przekazane na Fundusz Wspierania Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego. Fundusz Rozwiązania Problemów Hazardowych miał wcześniej 3%, ale 2% z niego zostało przekazane na nowy fundusz, stąd spadek, również ogólnej sumie dopłat, ale przede wszystkim, jeśli chodzi o FRKF. Średnioroczny wzrost na poziomie tych przychodów jest generowany na pozio-

mie około 3%. Spadek, który jest zaznaczony w prezentacji dotyczy zmiany tej stawki – z 3%, jeśli chodzi o Fundusz Rozwiązania Problemów Hazardowych, na 1% w 2017 r.

Jeśli chodzi o strukturę obrotów, nadal wiodącym dla nas produktem jest nasze ukochane Lotto, wraz z Lotto+. Stanowi to 26% sprzedaży. Warto zaznaczyć, że 25% jest na samych zdrapkach, ale jeśli dodamy szybkie gry, loterie, kaskady, gierki, kanały online – stanowią one 28% wolumenu naszej sprzedaży. To jest ten wzrastający element i naturalny trend, który tak naprawdę musimy wykorzystać dla generowania jeszcze większych przychodów dla Skarbu Państwa.

Jeśli chodzi o perspektywę i pokazanie, gdzie jesteśmy jako Totalizator Sportowy, jako loteria w porównaniu z innymi krajami europejskimi, warto pokazać średnioroczne przychody i trendy, które obecnie mają miejsce w Europie. Jeśli chodzi o porównanie lat 2015–2019 tak naprawdę gry liczbowe w Europie wzrastały na poziomie 2,1%, podobnie było w Polsce, ale loterie pieniężne, które wzrastały na poziomie 4,3%, w Polsce wzrastały o 16,7%. Jeszcze raz jest to potwierdzenie trendu wzrostowego na poziomie loterii pieniężnych. Chcielibyśmy zauważyć pokazanie jak Totalizator Sportowy pracował w okresie pandemii. Szanowni państwo, Europa na poziomie gier liczbowych odnotowała spadek o 9,3%, przy wzroście w Polsce o 0,7%. Ta dynamika przychodów została utrzymana, choć na dużo niższym poziomie. Jeśli chodzi o loterie pieniężne, w Europe został zanotowany spadek na poziomie 5,9%, a w Polsce tylko 2,9% i to głównie ze względu na brak dostępności, restrykcje i zamkniętą sieć sprzedaży.

Totalizator Sportowy na tle loterii europejskich – znaleźliśmy się na ósmym miejscu, jeśli chodzi o wielkość generowanych przychodów. Mówimy tylko o loteriach pieniężnych i grach liczbowych. Myślę, że to bardzo dobre miejsce, bo jesteśmy ósmą największą loterią w Europie. Na koniec pragnę podkreślić, że siła polskiej loterii na ten moment odpowiada mniej więcej sile polskiej gospodarki – jesteśmy siódmą gospodarką pod względem PKB w Unii Europejskiej. Myślę, że poziom sprzedaży i siły naszej loterii został w pewien sposób odzwierciedlony. Na zakończenie proszę o pytania. Starałem się dosyć obszernie przekazać informacje na temat naszych prognoz finansowych i tego, co się wydarzyło w ostatnich latach. Jeśli szanowna Komisja ma jakieś pytania, jestem do dyspozycji.

**Przewodniczący poseł Mieczysław Baszko (PiS):**

Dziękuję bardzo, panie prezesie. Przed otwarciem dyskusji zamykam głosowanie. Proszę o wyświetlenie ile osób uczestniczy w posiedzeniu – za chwilę, bo jeszcze chce się dopisać pan przewodniczący. Dziękuję bardzo.

Otwieram dyskusję, proszę państwa posłów o zabranie głosu. Pan przewodniczący Marek Matuszewski, proszę bardzo.

**Poseł Marek Matuszewski (PiS):**

Witam serdecznie pana ministra i pana prezesa. Miałem obowiązki w Komisji do Spraw Unii Europejskiej, ważne głosowania i dlatego trochę się spóźniłem. Chciałbym pogratulować panu prezesowi i całej załodze totalizatora. Można powiedzieć, że firma się rozwija i dzielnie wspieracie sport. Myślę, że wszystkich członków Komisji to cieszy, bo wiemy doskonale, że ten sport dzieci i młodzieży jest ważny i bardzo wspierany. Cieszymy się, bo 65 lat totalizatora upływa w tym roku, a ta pomoc jest coraz większa. Cieszę się też, że pan minister tak obszernie przekazał nam wszystkim informacje. Chciałbym zapytać o coś pana prezesa. Informacja była tak wyczerpująca, że prawie wszystko wiemy, ale pragnę dowiedzieć się czegoś o działalności bukmacherskiej. Czy totalizator działa też na tym rynku? Wiadomo, jest firma STS Fortuna i Totolotek też tu jest – mam takie zestawienie. Czy jest tak, że działają państwo na tym rynku? Wiemy, co to jest bukmacherka. Ci co nie wiedzą – to są wszelakie zakłady, mecze itd. Czy uczestniczycie w tym? Takie jest moje pytanie. Dziękuję bardzo.

**Przewodniczący poseł Mieczysław Baszko (PiS):**

Dziękuję bardzo, panie przewodniczący. Czy kilka pytań i następnie pan prezes odpowie, czy lepsze będzie pytanie i odpowiedź? Panie prezesie?

**Prezes TS spółka z o.o. Olgierd Cieślik:**

Szanowny panie przewodniczący, serdecznie dziękuję za to pytanie. Mogę odpowiedzieć – i tak, i nie. Jesteśmy, jeśli chodzi o zakłady wzajemne – mamy swoją markę Traf i prowadzimy zakłady wzajemne na wyścigi konne, które odbywają się głównie na torze Służewiec, którego jesteśmy mecenasem. Nie jesteśmy w szerokorozumianej branży zakładów wzajemnych. Ten element naszej branży jest licencjonowany i obecnie jest 20 podmiotów, które wykonują te zadania. Na dzień dzisiejszy, ze względu na to, że to dojrzały i dobrze zagospodarowany rynek, nie mamy planów wejścia na niego. Marka Totolotek, która jest za nami kojarzona, nie jest naszą marką, ale nazwą powszechnie używaną, bo na początku Lotto nazywało się Totolotek.

**Przewodniczący poseł Mieczysław Baszko (PiS):**

Pan przewodniczący Marek Matuszewski ma pytanie uzupełniające.

**Poseł Marek Matuszewski (PiS):**

Mam jeszcze jedno pytanie, bo to mi umknęło – wiemy że jest wzrost sprzedaży za pośrednictwem internetu. Nie zaznajomiłem się z tym dokładnie, bo te informacje przyszły do nas niedawno, ale co z tradycyjnymi systemami sprzedaży w różnych placówkach handlowych? Jaka jest tendencja? Czy jest spadek, czy utrzymuje się na tym samym poziomie? Mówimy o porównaniu sprzedaży tradycyjnej i internetowej.

**Prezes TS spółka z o.o. Olgierd Cieślik:**

Szanowni państwo, jeśli chodzi o naszą sprzedaż gier liczbowych loterii pieniężnych obecnie mamy ponad 18 500 punktów sprzedaży w różnym układzie – zarówno własnych, jak i sieci partnerskiej i tzw. partnerów sieciowych. Część naziemną naszej sprzedaży cały czas rozbudowujemy, gdyż jest dla nas nadal bardzo ważna. To charakterystyka produktu – ma on charakter impulsowy. Jego zakup jest na podstawie impulsu, a najlepszym impulsem jest jego dostępność, czyli zagęszczenie sieci, aby znak Lotto i punkt sprzedaży był widoczny i jak najlepiej dostępny. Jeśli pyta pan o sprzedaż przez internet naszych produktów bazowych, czyli gier liczbowych i loterii pieniężnych, ona wzrasta. Jest to naturalne, z uwagi na to że to nowy kanał dystrybucji. Wielu klientów również chętnie z niego korzysta. Na przykładzie trudnego okresu pandemii, gdzie zanotowaliśmy pewnego rodzaju migrację gracza z kanału naziemnego do kanału online, tylko i wyłącznie chwilę później po zmniejszeniu restrykcji ten gracz wrócił do kanału naziemnego, do swoich nawyków, kupowania naszych produktów w swoim ulubionym punkcie, sklepie, punkcie Lotto. Wierzymy, że cały czas ta sieć naziemna będzie wzrastać, stawiamy na to poprzez jej rozbudowę i zagęszczanie sieci poprzez nowe punkty sprzedaży.

**Przewodniczący poseł Mieczysław Baszko (PiS):**

Dziękuję bardzo. Pani poseł Małgorzata Niemczyk, a następnie pan poseł Ireneusz Raś.

**Poseł Małgorzata Niemczyk (KO):**

Dzień dobry. Dziękuję bardzo. Panie prezesie, panie przewodniczący, panie ministrze, chciałabym uzyskać informacje – jeśli nie będzie możliwości w tej chwili, proszę o odpowiedź pisemną, bo inni posłowie Komisji też mogą być tym zainteresowani – jakie środki własne, poza tymi, które są przekazywane w ramach dopłat totalizator przekazuje w formie objęcia mecenasem czy sponsoringiem sportu w Polsce oraz innych imprez sportowych. Poprosiłabym o podział tych środków ze względu na bezpośrednie objęcie mecenasem w formie sponsoringu oraz wsparcie finansowe imprez, które są organizowane w naszym kraju. Chciałabym również uzyskać informacje o działalności fundacji totalizatora. Wiem, że są organizowane bardzo fajne programy sportowe. Jak się tam zwiększają środki, o ile zwiększa się zakres działań i ile dzieci objętych jest działalnością totalizatora. Jeśli chodzi o rok pandemiczny, to widzimy że przychody totalizatora nie zostały zachwiane. Wiemy jednak, że teraz bardzo wzrosła liczba dzieci otyłych, z nadwagą. Dzieci uwsteczniły się, jeśli chodzi o formy ruchu. Zastanawiam się, jakie działania można by podjąć w przyszłości, aby te dopłaty– które wynoszą w tej chwili, jak usłyszeliśmy przed chwilą, 15 groszy z każdej złotówki – można było zwiększyć do 20 groszy. Wydaje mi się, że te środki są potrzebne, aby wprowadzić pewne rzeczy,

szczególnie po pandemii. Są one bardzo potrzebne. Bez środków finansowych nie będzie można nadrobić wielu działań. Dziękuję bardzo.

**Przewodniczący poseł Mieczysław Baszko (PiS):**
Dziękuję bardzo. Czy pan prezes udzieli teraz odpowiedzi?

**Prezes TS spółka z o.o. Olgierd Cieślik:**
Jeśli jest taka możliwość, to jak najbardziej, mogę.

**Przewodniczący poseł Mieczysław Baszko (PiS):**
Może ewentualnie na piśmie, jeśli chodzi o ten temat? Jeśli pan prezes jest w stanie odpowiedzieć, to proszę bardzo. Jeśli nie, to pani poseł prosi o odpowiedź na piśmie.

**Prezes TS spółka z o.o. Olgierd Cieślik:**
Nie mam problemu, aby odpowiedzieć. Szanowni państwo, tak naprawdę, jeśli chodzi o Fundację Lotto im. Haliny Konopackiej, to jest ona zasilana kwotą 12 mln zł w formie darowizny, co roku. Dodatkowo w okresie pandemii przekazaliśmy dodatkowe środki na realizację programu „Sportowe Wakacje" i serdecznie zachęcam do jego obserwowania. W zeszłym roku ten program był realizowany jeszcze wraz z Ministerstwem Sportu, a w tym już z Ministerstwem Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu. W tym roku mamy środki na poziomie 15 mln zł. Są to środki, które przekazujemy na realizację obozów sportowych dla dzieci i młodzieży. Wszystkie działania, które możemy realizować, wspierać, realizujemy tylko i wyłącznie poprzez Fundację Lotto im. Haliny Konopackiej, ze względu na to, że jako Totalizator Sportowy dbamy o to, aby informacja o naszych produktach docierała do osób w wieku 18+. Dlatego przez tę fundację realizujemy tak ważne zadania społeczne, jak choćby obozy sportowe w tym trudnym okresie, które mają pomóc walczyć ze skutkami pandemii.

Jeśli chodzi o sam fundusz, przyznaję że tych informacji nie mam. Jest to na poziomie kilkunastu milionów złotych, jeśli chodzi o nasze wsparcie i partnerstwa, które realizujemy każdego roku. Przypomnę, że wśród najważniejszych jest wsparcie Polskiego Komitetu Olimpijskiego. To największe projekty, plus ten realizowany i partnerstwo z ekstraklasą. To tak naprawdę największe środki, które przekazujemy. To chyba wszystko. Jeśli będą dodatkowe pytania, to oczywiście odpowiem na piśmie.

**Przewodniczący poseł Mieczysław Baszko (PiS):**
Dziękuję bardzo. Pani poseł Małgorzata Niemczyk. Czy zadowala panią odpowiedź?

**Poseł Małgorzata Niemczyk (KO):**
Prosiłabym o pełną, szczegółową odpowiedź na piśmie, panie prezesie, w jakimś dogodnym dla pana terminie. Dziękuję.

**Przewodniczący poseł Mieczysław Baszko (PiS):**
Dziękuję bardzo. Będzie na piśmie, pan prezes ją przygotuje. Pan poseł Ireneusz Raś – proszę bardzo.

**Poseł Ireneusz Raś (KP):**
Panie przewodniczący, panie prezesie, mam kilka uwag po zapoznaniu się z tą szczegółową prezentacją. Można z niej wiele wyczytać, ale mam trzy obszary pytań. Pierwszy dotyczy tego, czy rzeczywiście wyklucza pan w planach długofalowych objęcie jakiejś marki na rynku grami wzajemnymi i bukmacherką? Wiemy, że przez lata totalizator za czasów różnych zarządów rozważał możliwość wejścia na ten rynek, który był też historycznym rynkiem Totalizatora Sportowego jeszcze w starych czasach. Pamiętam, że były realizowane te gry wzajemne, ale tego nie ma.

Drugi obszar mojego pytania – widać zdecydowanie, że zmiana ustawy i wprowadzenie monopolu państwa w grach na automatach potroiło wasze wpływy budżetowe. To widać. Wiemy, że to jest ten ciężki hazard. Mówiła o tym dziś pani poseł Niemczyk i moi koledzy często wspominają o tym w rozmowach. Mamy wiele zjawisk, które mogą niepokoić. To uzależnienia od smartfonów, gier, które bardzo dynamicznie się rozwijają, z obszaru e-sportu, który ze sportem nie ma nic wspólnego, a wiele z uzależnieniami. Rozmawialiśmy o tym na jednym z naszych wyjazdów 3–4 lata temu w parlamencie

niemieckim. Oni też to dostrzegali. Póki co ani Unia Europejska, ani rządy tym się nie zajmują. Reasumując, będziemy mieli jeszcze większy problem z uzależnieniami w tym obszarze. Niewątpliwie sport jest tym elementem, który może się temu przeciwstawiać. Dlatego często to podkreślamy, aby profilaktyka poprzez sport była jeszcze mocniej wspierana. Jeśli rzeczywiście państwo obecnie ściąga do budżetu 3 razy więcej pieniędzy, skutecznie, dzięki objęciu monopolem gier na automatach, jeśli są nowe produkty, jak kasyna internetowe, które są też objęte monopolem i inne gry, które mają charakter bardziej uzależniający, bo jeśli gry liczbowe, które były 2–3 razy w tygodniu historycznie nie dawały możliwości gry non-stop, to trzeba zdecydować się, aby również z tego twardego hazardu państwo polskie przekazywało jakieś środki na Ministerstwo Sportu, które mogłyby w sposób konsekwentny i strategiczny wspierać sport dzieci i młodzieży. Być może to zadanie polityków, ministra aktywów państwowych, finansów, ale myślę że pana inicjatywa mogłaby przynieść dużo dobrego. Przy tych wpływach nie jest to aż tak wielki dodatkowy datek i na pewno moglibyśmy to rozważyć w pracach legislacyjnych w przyszłości.

Trzecie pytanie z tego obszaru – wiemy, że hazard to nie tylko pomnażanie wpływów do budżetu, ale wprowadzenie tzw. zasad odpowiedzialnej gry. Spółka państwowa powinna mieć szczególne zadanie w szerzeniu tych zasad wśród grających po to tylko, aby ludzie rzeczywiście mogli grać, ale się nie uzależniać i wprowadzać w chorobliwe stany. Chciałbym też poznać działania Totalizatora Sportowego w ramach stosowania zasad odpowiedzialnej gry, które na pewno prowadzicie. Dziękuję bardzo.

**Przewodniczący poseł Mieczysław Baszko (PiS):**

Dziękuję bardzo. Proszę o odpowiedź, panie prezesie.

**Prezes TS spółka z o.o. Olgierd Cieślik:**

Szanowni państwo, jeśli chodzi o zakłady wzajemne, długofalowo nie mogę wykluczyć nic. Mówię o strategii, którą mamy na najbliższe lata. Nie przewidujemy wejścia w zakłady wzajemne. Zostawiamy ten segment dla kilkunastu podmiotów, które realizują ten biznes od wielu lat. Od 2012 r. zakłady te są dostępne online, więc pojawiła się omnikanałowość w sprzedaży i szeroka oferta tego segmentu naszej branży. Nadal podtrzymuję, długofalowo nie mówię że nie, ale w tym krótkim okresie nie mamy takich planów. Skupiamy się przede wszystkim na dynamicznym rozwoju obszarów, które nam powierzono, zwłaszcza tych nowych, które nadal wymuszają na nas dużo pracy, wsłuchiwania się w potrzeby klienta i dostosowania na bieżąco tej rozrywki do ich potrzeb.

Jeśli chodzi o wsparcie sportu, na pewno jest konieczność szerokiego i globalnego spojrzenia na jego finansowanie w Polsce. Byłbym jednak sceptyczny co do dodatkowych obciążeń na naszych produktach. Chciałbym zauważyć, że zarówno w grach liczbowych, jak i loteriach pieniężnych obciążenie fiskalne na poziomie dopłaty i podatku dochodowego jest jednym z największych na świecie i w Europie. Tak samo jeśli chodzi o fiskalizację naszych nowych obszarów działalności – gier w Total Cassino i gier na automatach. Tam również jest 50% podatku. To jedno z najwyższych obciążeń fiskalnych na świecie. Trzeba zwrócić uwagę na specyfikę tych produktów. Oprócz całej otoczki, przygotowania, produkt jest atrakcyjny dla klienta, jeśli klient wygrywa. Poziom podatku powoduje zmniejszenie poziomu wygranych, ich częstotliwości i wysokości. To powoduje deprecjonowanie samego produktu, gdyż jest mniej atrakcyjny dla klienta. Oczywiście wiele rozwiązań w ramach istniejących obciążeń można zrobić – przesuwanie, dzielenie podatku na fundusze, ale to raczej rola naszego regulatora. Jest to w państwa rękach z mocy ustawodawczej. Chętnie będziemy dyskutowali, co możemy jeszcze więcej zrobić, ale raczej w obrębie tych środków, które obecnie generujemy dla polskiego sportu i kultury.

Trzecia sprawa – chciałem bardzo serdecznie podziękować, bo podejście do odpowiedzialnej gry ma dla nas charakter strategiczny. Pan minister wspomniał, opisując nowelizację, która weszła w życie w 2017 r., że jej podstawą było przede wszystkim zabezpieczenie graczy i walka z szarą strefą. Bezpieczeństwo graczy objawia się również w odpowiedzialnej grze. Szanowni państwo, wszystkie elementy odpowiedzialnej rozgrywki, które mieliśmy wprowadzone od kilku lat w grach liczbowych i loteriach pieniężnych zostały skutecznie zaimplementowane również na kanale internetowym

Total Cassino, jak i na stronach gier na automatach. Zaimplementowaliśmy elementy, które dobrze znamy i które były dobrze przyjęte przez klientów w nowe obszary naszej działalności. Zostało to potwierdzone pierwszym certyfikatem World Lottery Association na całość naszej działalności, pierwszy raz w historii. Obejmuje to również elementy nowych obszarów, czyli salony gier na automatach i Total Cassino, co potwierdza skuteczność tych działań. Mówiąc dość wyrywkowo, jednym z elementów jest weryfikacja wieku i tożsamości gracza w obu kanałach i możliwość samowykluczania, ustawiania limitów zarówno kwotowych, jak i czasowych korzystania z tej rozrywki. To przykładowe elementy odpowiedzialnej gry, o które pan poseł pytał. Jeśli mogę coś jeszcze uzupełnić, to bardzo proszę.

**Przewodniczący poseł Mieczysław Baszko (PiS):**

Panie pośle, czy odpowiedź pana zadowala?

**Poseł Ireneusz Raś (KP):**

Nie chcę prosić pana prezesa o uzupełnienie, ale nie mówiłem o tym, aby stworzyć dodatkowy procent parapodatku na Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej, ale aby z tego dużego podatku, który idzie do tzw. dziury budżetowej – może nie do dziury, ale do worka budżetowego, bo tak lepiej to by brzmiało – zapisać jakiś promil podatkowy, który byłby wsparciem dla działań ministra sportu. Oczywiście biorę pod uwagę fakt, że koszty tego produktu po państwa stronie są olbrzymie. Tylko w ten sposób chciałem uzupełnić moją wypowiedź. Dziękuję.

**Przewodniczący poseł Mieczysław Baszko (PiS):**

Dziękuję bardzo. Czy ktoś z państwa posłów chce jeszcze zabrać głos w dyskusji? Dziękuję. Zamykam dyskusję. Stwierdzam zakończenie omawiania informacji na temat obecnego stanu i perspektyw rozwoju gier liczbowych w Polsce. Dziękuję bardzo panu ministrowi, panu prezesowi, paniom dyrektor, naczelnikom za udział w dzisiejszym posiedzeniu Komisji. pragnę stwierdzić, że w obradach Komisji w dniu dzisiejszym bierze udział 19 posłów. Jest kworum. Pragnę poinformować szanowną Komisję, że jest to ostatnie posiedzenie Komisji zwołane przez marszałka Sejmu w trybie art. 198 ust. 2 regulaminu Sejmu, prowadzone z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej umożliwiających porozumiewanie się na odległość. Kolejne posiedzenia Komisji zwołane będą przez prezydium Komisji na podstawie przepisów ogólnych regulaminu Sejmu, w trybie stacjonarnym sprzed ograniczeń wynikających z pandemii. Zdalne uczestnictwo w posiedzeniach Komisji nie będzie zatem już możliwe. Jeszcze raz dziękuję zaproszonym gościom. Dziękuję bardzo panom i paniom posłom. Zamykam posiedzenie Komisji.